

'Mælkevejen'

Af Louise Courvoisier

- et undervisningsmateriale

- **Fag:** Dansk, Fransk, Samfundsfag og Mediefag
- **Niveau:** Gymnasiale uddannelser samt folkeskolens ældste klasser (6. til 9. klasse)
- **Overordnede temaer:** Coming-of-age, søskendeforhold, venskaber, forelskelse, død, sorg, socialklasser, misbrug, normer, identitet, maskulinitet, håndværk og traditioner
- **Forfatter:** Katrine Sommer Boysen

VINDER



UNGDOMSPRISEN
UN CERTAIN REGARD
CANNES FILM FESTIVAL

EX NIHILO PRÆSENTERER



ALT FOR DAMERNE



VINDER

BEDSTE DEBUTFILM
BEDSTE NYE
KVINDelige SKUESPILLER
CÉSAR AWARDS

MÆLKE VELLEN



EN FILM AF
LOUISE COURVOISIER

CLÉMENT FAVEAU MAÏVÈNE BARTHÉLEMY LUNA GARRET MATHIS BERNARD DIMITRY BAUDRY INSTRUKTION LOUISE COURVOISIER MANUSKRIFT LOUISE COURVOISIER THÉO ABADIE MARCIA ROMANO PRODUCERET AF MURIEL MEYNAUD KAMERA ELIO BALÉZEUX KLIP SARAH GROSSET
LYD FRANÇOIS ABDELNOUR SANDY NOTARIANNI THOMAS BESSON MUSIK LINDA & CHARLIE COURVOISIER PRODUKTIONSDESIGN ÉLLA COURVOISIER INSTRUKTØRASSISTERENTER REND EPELBOIN LÉA GALLEGÓ CASTING LÉA GALLEGÓ EMMANUEL THOMAS MAKE-UP CAMILLE BERLANDE EMMA PICARD
KOSTUMEDESIGN PERRINE RITTER SCRIPTING VIRGINIE CHEVAL PRODUKTIONSLEDER SALOMÉ FLEISCHMANN SCENESÆTTELSE EMMA LEBOT POSTPRODUKTION PIERRE HUOT MEHDI SELAMI EN EX NIHILO PRODUKTION I CO-PRODUKTION MED FRANCE 3 CINÉMA AUVERGNE-RHÔNE-ALPES CINÉMA
MED STØTTE FRA CANAL+ I SAMARBEJDE MED CINÉ+ OCS FRANCE TÉLÉVISIONS MED STØTTE FRA CNC RÉGION BOURGOGNE-FRANCHE-COMTÉ CNC RÉGION AUVERGNE-RHÔNE-ALPES OCS CNC I SAMARBEJDE MED CINÉMAE 18 SG IMAGE 2022 INDÉFILMS 12 INTERNATIONAL SALS PYRAMIDE INTERNATIONAL



ANGELFILMSDK @ANGELFILMSDK

ANGEL

Kort om undervisningsmaterialet

Med 'Mælkevejen', der på fransk har titlen 'Vingt dieux', havde verdenspremiere på filmfestivalen i Cannes i 2024, hvor den vandt Ungdomsprisen i sidekonkurrencen Un Certain Regard. Med sin rørende fortælling om den 18-årige Totone (spillet af den debuterende Clément Faveau), hvis liv vendes på hovedet, da hans far omkommer i en bilulykke, er 'Mælkevejen' både en klassisk *coming-of-age*-historie, en film om sorg og tab samt en fortælling om at vokse op i fattigdom i provinsen.

Filmen er en ungdomsfilm, men har også en række tematikker, så som seksualitet og misbrug, der peger ind i voksenlivet, og derfor er undervisningsmaterialet målrettet elever i folkeskolens ældste klasser og på gymnasiale uddannelser. I dette undervisningsmateriale er der lagt vægt på filmens handling, karakterernes psykologi og adfærd samt på den filmsproglige iscenesættelse. Det vil naturligvis være oplagt at arbejde med 'Mælkevejen' i undervisningen i Dansk og Fransk, men der lægges også op til tværfaglige analyser der kunne inddrage både Samfundsfag og Mediefag. Materialet er ikke organiseret efter faggrænser, men struktureret efter de overordnede tematikker.

Bag om filmen

Det selvbiografiske islæt lader sig ikke fornægte: "Det er en film om min hjemby og min barndom," har instruktør Louise Courvoisier udtalt i et interview i forbindelse med premiere på 'Mælkevejen'. Selvom filmen, repræsenterer Courvoisiers debut som spillefilminstruktør, handler om en ung mand og ikke en ung kvinde, så er erfaringen med at vokse op i provinssamfund, hvor misbrug og fattigdom er uundgåelige faktorer baseret på instruktørens egen opvækst. Inspirationen til filmens tematisering af osteproduktion kommer også fra hendes eget liv. Måske er det derfor, man kan mærke en nærmest dokumentarisk nærhed strømme gennem 'Mælkevejen', hvis hovedroller er besat af amatørskuespillere, der kommer fra netop den region i det østlige Frankrig, hvor filmen udspiller sig.

Samtidig står osteproduktionen helt centralt i filmen. Både som konkret håndværk, som en potentielt lovende karrierevej og som en metafor for livet og den krise, Totone står midt i. Courvoisier har selv påpeget, at det var vanskeligt at rejse penge til at lave en ungdomsfilm centreret om at lave en prisvindende Comté-ost, men for hende selv var de grundlæggende eksistentielle betingelser i det traditionelle håndværk helt tydeligt kædet sammen med Totones bestræbelser på at komme videre i sit liv.

Arbejdsspørgsmål forud for filmen:

- Hvorfor mon filmen hedder 'Mælkevejen'? Og hvordan skal vi forstå den franske titel 'Vingt dieux', der direkte oversat betyder 'Tyve guder', men som også er et fast udtryk, der betyder noget svarende til det engelske 'Holy Cow', der er filmens internationale titel.
- Kig på filmplakaten og tal med eleverne om, hvilke associationer den vækker. Hvilke forventninger får vi til 'Mælkevejen' alene med at forholde os til plakaten?

Handlingsreferat af 'Mælkevejen'

Der er ikke mange bånd, der binder den 18-årige Totone, der bor med sin lillesøster Claire og sin far i en provinsby i det østlige Frankrig. Vi møder ham til en byfest, hvor han tiljublet af sine jævnaldrende

venner og byens voksne, der alle har drukket godt til, mens han står på en lille forhøjning og opfordres til at smide klunset. Som der er tradition for i byen, kan vi forstå på den sang, der ledsager optrinnet. Totone lader til at være fløjtende ligeglad med at stå med røven bar foran en kæmpe flok mennesker. Han er beruset og tænker mest på at komme hjem med den pige, han tilfældigvis har fundet for aftenen. Aurora, finder han først ud af, at hun hedder, da de parkerer foran hendes mors hus, men da de har ramt hendes værelse, er han så påvirket af alkohol, at han ikke er i stand til at gennemføre noget som helst, og Aurora smider ham ud, inden hendes mor vågner.



Totone har ikke sit voldsomme alkoholforbrug fra fremmede. Hans far, der arbejder på det lokale mejeri, drikker også for meget, og det gør alle Totones venner også. Livet synes sat på pause, mens de ryger og drikker, og det eneste, der for alvor bryder den døsiges drummerum, er de slåskampe, de fra tid til anden befinder sig i. Som da Aurora aftenen efter sin nat med Totone har fundet en ny fyr, og Totone bekræfter hans tilstedeværelse ved at smadre en flaske i baghovedet på ham. Til samme fest har Totones far snuppet mikrofonen og står for underholdningen på dansegulvet. Eller underholdning er måske så meget sagt, for den fulde far snøvler af fuldskab og kan nærmest ikke stå på benene, så Totone får ham eskorteret ud til bilen og beder ham om at tage hjem. Scenen er formidlet til en sådan selvfølgelighed, at vi får indtrykket af, at det er sket mange, mange gange før. At det er en norm i den østfranske provins at køre, selvom man er påvirket af alkohol.

Men denne gang er det anderledes. For faren når aldrig hjem. I stedet kører han ind i et træ og omkommer, hvilket Totone og hans to bedste venner Francis og Jean-Yves opdager, da de selv er på vej hjem på deres knallerter godt lakket til.

Og så er Totone og Claire alene. Begravelsen foregår i regnvejr, hvor bekymrede naboer kommer hen til Totone og tilbyder deres hjælp. Ikke mindst fordi han nu har ansvaret for Claire. Men da Totone siger, at det eneste han har brug for, er penge, er det småt med hjælp. For alle andre på egnen lader til at være lige så hårdt spændt for, som han selv er, og selvom han sælger alt, hvad de ejer, inklusive farens traktor, er de stadig på spanden. Heldigvis er der hjælp forude. For det mejeri, hvor faren har arbejdet, ansætter Totone til at gøre rent og hente mælk fra de omkringliggende gårde tidligt om morgenen. De ser stort på, at han ikke har stort kørekort, og der er heller ingen, der opdager, at han har en sovende Claire med sig i den store bil. Totone må så finde sig i, at mejeriet er ejet af faren til den unge mand, han smadrede med en knust flaske til byfesten, som også arbejder på mejeriet sammen med sin temmelig voldsparate bror.

En dag får mejeriet besøg af en kvinde, der er kommet for at smage den prisvindende Comté. Det hele foregår med en højtidelig ro, der bestemt ikke er kendetegnende for stedet, og Totone bliver chokeret, da han hører, at hovedpræmierne for den bedste ost er henholdsvis 30.000 og 20.000 euros. Det bliver det sidste, han hører fra stedet. For efter en provokation kommer han igen op at slås og bliver fyret.

Men nu har Totone en plan. Han vil selv lave ost og vinde de utrolig mange penge, og han ved præcis, hvordan han skal bære sig ad. Så med brugt udstyr fra farens gamle skur og et gåpåmod ud over det sædvanlige kaster Totone og hans venner sig ud i det. Mælken har han tænkt sig at stjæle fra den jævnaldrende Marie-Lise, der har sin egen gård, og som er meget anderledes end de piger, Totone plejer at være sammen med. Så mens Totone hygger sig med hende på hendes soveværelse, sniger Francis og Jean-Yves sig sammen med Claire ind og stjæler store spande med mælk til deres kommende hjemmeproduktion.



Og så går det godt for en stund. De tre venner med Claire som hjælpende tilskuer lader til at komme tættere og tættere på målet, og Totone og Marie-Lise begynder at se hinanden fast. Men hendes brødre kender ikke til deres forhold, ligesom Marie-Lise ikke ved, at Totone stjæler fra hende.

Men det kan selvfølgelig ikke fortsætte, så en nat, da Totone som sædvanlig har installeret sig hos Marie-Lise, mens vennerne venter udenfor, opstår muligheden for at snuppe hendes nøgle ikke, da en af hendes køer er ved at kælve. Totone gør, hvad han kan, og det er lige ved at lykkes, men pludselig dukker Marie-Lises brødre op og opdager det hele. Og så er ikke bare forholdet til Marie-Lise, men også til vennerne, der føler sig svigtet gået itu.

Så er det bare Totone og Claire, og de fortsætter med at lave ost. Hvad skulle de ellers gøre? Men da de tager ind til det selskab, hvor deres deltagelse i Comté-konkurrencen skal registreres, får de sig en slem overraskelse. Det er ikke nok at kunne lave ost, man skal også opfylde en række specifikationer og have de rette certifikater, og det kan – ligesom at lave en god Comté – tage mange år.

Så penge bliver det ikke til, men mod filmens slutning er der alligevel forbrødring og håb at spore, og da Totone og Marie-Lise i filmens sidste scene møder hinanden i et stort smil, er det hele lidt mindre trist.

Karakteranalyse

- Lav en personkarakteristik af Totone. Hvad kendetegner ham i forhold til adfærd, vaner og udseende?
- Lav mindre karakteristika af filmens bipersoner. Hvad er særligt karakteristisk for vennerne, Marie-Lise og Claire? Hvilken rolle spiller de i filmen, og hvad er deres funktion i forhold til at folde Totone ud som hovedfigur?
- Vi befinder os i et miljø, hvor der stort set ikke er nogle voksne autoritetsfigurer til stede. De unge er i meget høj grad overladt til sig selv. Undtagelser er Totone og Claires far, som spiller en lille rolle, men hvis betydning er helt central, Marie-Lises far på mejeriet, og kvinden der laver ost ved vandet. Beskriv deres funktioner.
- Vi må gå ud fra, at Totone og Claire ikke har en mor, men omstændighederne for hendes fravær forbliver uklare i filmen igennem. Hvilket effekt har det?

Plotudvikling og miljø

- Tegn en kurve over filmens handling. Hvilke begivenheder står som de mest centrale, og hvilke spiller en mere sekundær rolle?
- Det kan virke som en meget mærkværdig beslutning, at Totone pludselig sætter alt ind på at vinde en konkurrence om at producere en fin ost, som han aldrig har prøvet at lave før. Hvad siger det om hans situation, at han træffer den beslutning?
- Hvordan skal vi forstå filmens slutning? Hvad mon der kommer til at ske herefter?
- 'Mælkevejen' udspiller sig i et østfransk provinsmiljø, der er præget af normer, der ikke virker helt opdaterede og lidt ude af trit med samfundsudviklingen i øvrigt? Alkoholismen synes at være allestedsnærværende, selv hos Totone og hans venner, er druk og rygning en etableret del af omgangsformen, ligesom det fuldkomne fravær af myndighedspersoner efter farens død virker påfaldende. Lav gennem konkrete eksempler på ting eller episoder en karakteristik af filmens miljø.



Tematiske nedslag

Identitet og maskulinitetsnormer

- Totone og hans venner repræsenterer en bestemt form for normativ maskulinitet. De ryger, de drikker, de slås og de kører i biler, der kan slå kolbøtter. Kvinder synes at være noget, man erobrer, og det er mindre væsentligt for dem, at tilfredsstille dem, når de har seksuelle møder. Men da han pludselig er nødt til at indtage rollen som omsorgsfigur for sin lillesøster og i mødet med Marie-Lise, ændrer Totone sig, og i dette skift bevæger han sig også væk fra de konventioner om køn, som præger det samfund, han er vokset op i. Kom med flere eksempler på maskulinitetsnormer og brud på samme og diskuter, hvad det er for et mandebillede, der tegnes. Diskuter og perspektiver til andre forestillinger om, hvordan man er, eller kan tillade sig at være mand i dag.
- Hvordan hænger filmens portræt af maskulinitet sammen med dens miljø?

Ost som symbol

- Det er tydeligt, at ost ikke bare er ost i 'Mælkevejen', hvor den berømte Comté-ost kommer til at have en række funktioner og betydninger. Diskuter hvordan den bliver brugt som billede på f.eks. (og find gerne selv på flere):
 - Modenhed over for umodenhed
 - Evnen til at dygtiggøre sig og mestre et håndværk
 - Forbindelsen til den afdøde far

Genre, æstetik og filmsprog

Når man analyserer en film, er det altid interessant at kigge på dens genre, fordi genre er et klassificeringsværktøj, der gør det nemmere at finde ud af, ud fra hvilke parametre, man skal forstå en film. Dannelseshistorie siger vi på dansk, men på engelsk kaldes genre, hvor man bevæger sig fra ungdommens uskyld til teenagetilværelsens eller voksenlivets barske indsigt *coming of age*, og det er netop den genre, der er særligt relevant at kigge på i forbindelse med 'Mælkevejen'.

Genre kommer selvfølgelig til udtryk i filmens narrative niveau, altså i fortællingen, hvis grundstruktur viser en ung mand, der går fra en ansvars- og bekymringsfri ungdomstilværelse til pludselig med rekordfart at bevæge sig ind i voksenlivet, hvor han lige pludselig er tvunget til at være en form for forældrefigur for sin lillesøster og til at tjene penge til deres overlevelse.



Men der er også filmsproglige æstetiske markører, der er interessante at kigge på i forhold til genre. En ting kunne være, hvordan Courvoisier undlader at vise centrale, følelsesmættede begivenheder *off screen*. Vi har fået præsenteret Totone som en ung mand, der er i meget ringe kontakt med sine følelser, og som drukner sig i alkohol for at undlade at forholde sig til virkeligheden. Så når farens død og Totoners fyring fra mejeriet bliver formidlet uden at blive vist direkte, så inviteres vi som publikum også til at undgå at forholde os til det direkte. Det bliver heller aldrig direkte italesat, at han har ansvaret for Claire; det har han bare.

Lydsiden i 'Mælkevejen' er også medfortællende. Den allerførste lyd, vi hører, er lyden af en muh'ende ko, hvilket skaber forbindelse til det, der skal blive filmens helt centrale tematiske omdrejningspunkt.

Også musikken spiller en stor rolle. Ikke mindst i den sammenklipning af begivenheder (en såkaldt 'amerikansk montage') i midten af filmen, hvor det hele efter alt at dømme går godt. Her lyder den irske folkesang 'Kisses Sweeter Than Wine' (Peter Seeger og Lee Hays, 1950) på soundtracket og skaber en stemning af nostalgisk ungdomsliv på en måde, der står i kontrast til den tilværelse, vi ellers får præsenteret i filmen.

- Bed eleverne om i grupper at komme på flere forskellige steder, hvor filmsprog og æstetik (billed- og lydside, klipning, scenografi) spiller en rolle for handlingen.
- Der er også et tydelig kærlighedstematik på spil i filmen, som hænger åbenlyst sammen med *coming of age*-genren. Hvad kendetegner Totones forelskelse i og forhold til Marie-Lise? Og hvordan bliver deres forhold skildret filmisk?